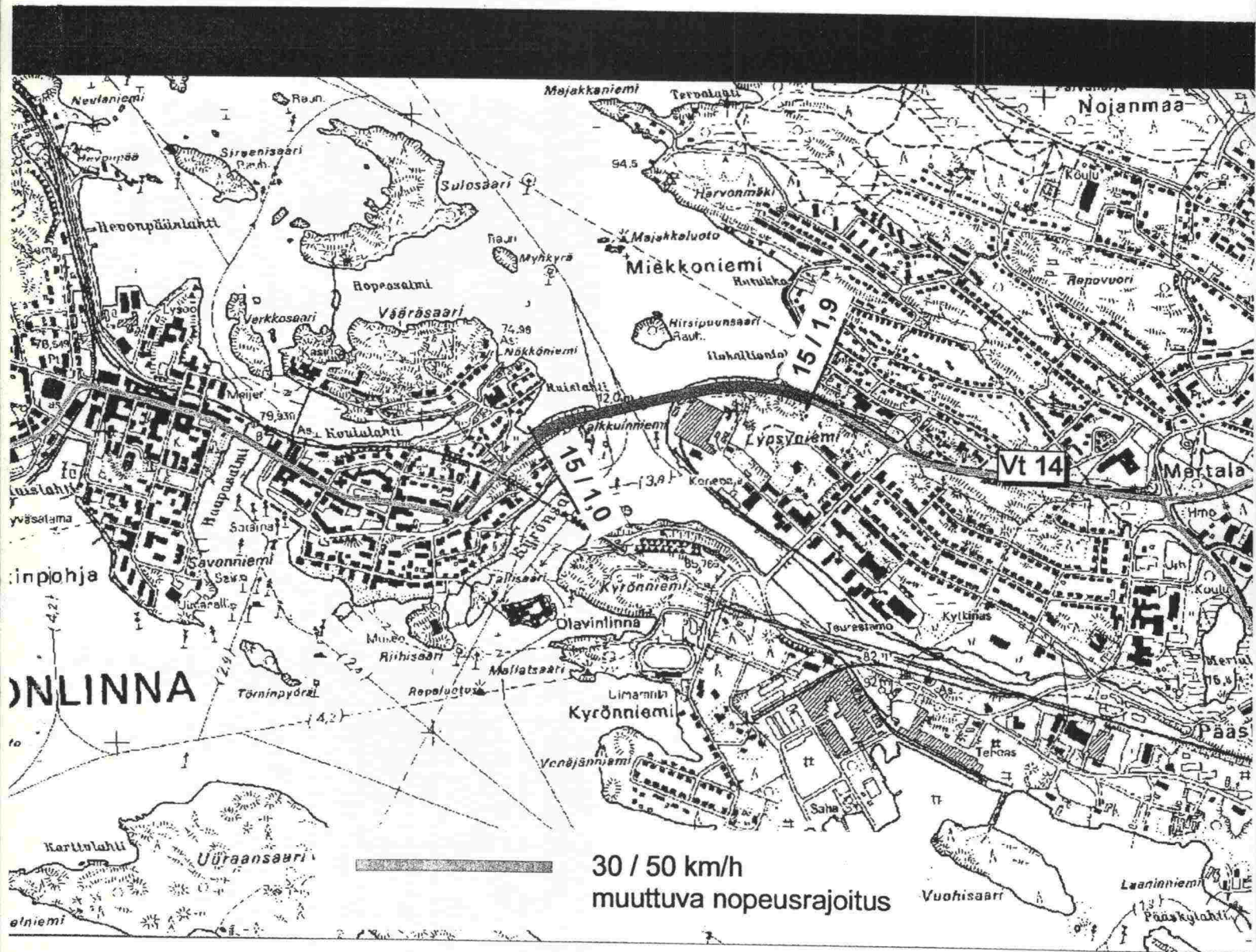

20010615

Juhani Mänttari

Päätökset nopeusrajoituksista vuonna 2000

08 TIEH / PÄÄ

Monistetta saatavana:
Tiehallinto, tiestötiedot, Juhani Mänttari
Puh. 0204 22 2503
Telefaksi 0204 22 2512
S-posti juhani.manttari@tiehallinto.fi

Kirjasto

Tiehallinto
Tiestötiedot
Opastinsilta 12 A
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelinvaihte 0204 22 150

ALKUSANAT

Tiehallinto seuraa liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta yleisten teiden nopeusrajoitusten tilaa sekä vaikutuksia nopeuksiin ja liikenneturvalisuuteen. Seurantaan sisältyy vuosittain tässä raportoitu katsaus nopeusrajoitusten muutoksista ja tasosta.

Tiehallinnon päätettävät nopeusrajoitukset jakautuvat pääteiden ja parhaimpien seudullisten teiden *tiekohtaisiin rajoituksiin* ja alemman tieverkon *paikallisiin rajoituksiin*. Rajoitustyyppit on käsitelty erikseen, joten kokonaiskuvan saamiseksi esim. taajamien uusista nopeusrajoitusjärjestelyistä on otettava huomioon monisteen molempien lukujen tiedot. Taulukkoliitteessä on sen sijaan esitetty tietoja kaikista rajoitustyypeistä yhdessä.

Yleisiä teitä koskevat nopeusrajoituspäätökset tehdään talvirajoituspäätöstä lukuun ottamatta tiepiireissä. Selvitys tiekohtaisista rajoituksista on laadittu keskushallinnolle vuonna 2000 tiedoksi lähetetyistä päätöksistä. Paikallisia nopeusrajoituksia koskevat tiedot on koottu piireiltä vuodenvaihteessa pyydettyistä yhteenvedoista. Selvityksen on laatinut Juhani Mänttari Tiehallinnon tiestötiedot -yksiköstä.

TIEHALLINTO

Kirjasto

SISÄLTÖ

1	TIEKOHTAISET NOPEUSRAJOITUKSET	3
1.1	Yleistä	3
1.2	Päätösten lukumäärä	3
1.3	Rajoitusten pituuden muutokset	4
1.4	Keskimääräinen nopeusrajoitus pääteillä	5
1.5	Muutosten tarkastelua	5
1.6	Kielteiset päätökset	6
1.7	Talviajan nopeusrajoitukset	7
2	PAIKALLISET NOPEUSRAJOITUKSET	8
2.1	Yleistä	8
2.2	Päätökset	8
2.3	Nopeusrajoitusten pituuden muutokset	9
2.4	Yhteenveto paikallisista rajoituksista	9

LIITTEET

1. Nopeusrajoitusten pituus, yleiset tiet 1.1.2001
Nopeusrajoitusten pituus, taajamien yleiset tiet 1.1.2001
2. Kartta talviajan nopeusrajoitusjärjestelystä
Kartta tiekohtaisista nopeusrajoituksista kesätilanteessa

1 TIEKOHTAISET NOPEUSRAJOITUKSET

1.1 Yleistä

Yleisten teiden nopeusrajoitusjärjestelmä koostuu tiekohtaisista, paikallisista ja yleisistä nopeusrajoituksista.

Tiekohtaiset nopeusrajoitukset ovat nimensä mukaisesti koko tien kattavia rajoituksia. Kaikki päätiet ja tärkeimmät seudulliset tiet kuuluvat näiden rajoitusten piiriin. Yleistä 80 km/h -rajoitusta korkeammat nopeusrajoitukset asetetaan aina tiekohtaisina rajoituksina. Talviaikana on käytössä ns. talviajan nopeusrajoitusjärjestely, jossa pääosa korkeimmista nopeusrajoituksista alennetaan vähintään 4 kuukauden ajaksi.

Rajoitukset eri tieosuuksilla määräytyvät liikenne- ja viestintäministeriön antamista yleisohjeista, joissa määritellään rajoituksen riippuvuus tien leveydestä, liikenteen määrästä ja näkemäolosuhteista. Yleisohjeissa on annettu myös talvirajoitusten vähimmäislaajuus. Ministeriön ohjeita täydentävät paikallisten tekijöiden osalta Tiehallinnon *nopeusrajoitukset* -ohje sekä viime vuonna valmistunut ohje, *taajamien nopeusrajoitusten suunnittelu*.

Tässä luvussa tarkastellaan päätöksiä tiekohtaisista nopeusrajoituksista vuonna 2000. Talviajan nopeusrajoitusjärjestelyn vuoksi osassa päätöksiä määrätty rajoitus (esim. 120 km/h) on käytännössä voimassa vain kesäkuun aikana.

1.2 Päätösten lukumäärä

Tiepiirit tekivät vuoden aikana 104 tiekohtaista nopeusrajoitusta koskevaa päätöstä (taulukko 1). Pysyviä nopeusrajoituksia alennettiin 100 tapauksessa ja korotettiin 10 tieosuudella. Vaihtuvia nopeusrajoituksia asetettiin kolme ja yhden ohjausperusteita tarkistettiin. Määräaikaiset nopeusrajoitukset lissääntyivät kolmella. Yhdellätoista päätöksellä (11 % päätöksistä) vastattiin kieltävästi aloitteeseen nopeusrajoituksen muuttamisesta.

Taulukko 1. Päätökset tiekohtaisista nopeusrajoituksista vuonna 2000

Tiepiiri	Rajoituksen muuttaminen				Ei muu- tosta	Päätöksiä yht. 1)
	Alentam.	Korottam.	Vaihtuva	Määräaik.		
U	5	-	-	-	-	5
T	9	-	1	-	-	7
KaS	19	1	1	-	1	18
H	19	2	1	-	2	22
SK	6	-	-	1	-	7
Kes	4	-	1	-	1	6
V	15	5	-	-	7	15
O	8	1	-	2	-	9
L	15	1	-	-	-	15
Kaikki	100	10	4	3	11	104

1) jotkut päätökset sisältävät useita rajoitusmuutoksia

Päätösten lukumäärä on lähes sama kuin vuotta aikaisemmin, mutta rajoitusten alentamisten osuus kasvoi entisestä. Eniten päätöksiä tehtiin Hämeessä ja Kaakkois-Suomessa. Kielteisiä kannanottoja aloitteisiin tuli lukuisimmin Vaasan tiepiiristä. Yhdestä nopeusrajoituspäätöksestä valitettiin Helsingin hallinto-oikeudelle.

Edellä mainitun lisäksi tiepiirit päättivät talviajan nopeusrajoitusten keväisen poistamisen ja seuraavan talvikauden aloittamisen ajankohdista. Vuosittainen päätös talvirajoitusteistä tehtiin keskushallinnon liikenteen palveluissa tiepiirien esitysten perusteella.

1.3 Rajoitusten pituuden muutokset

Pysyvää nopeusrajoitusta muutettiin kaikkiaan 110 kohteessa. Muutosten yhteisvaikutus eri rajoitusten kokonaispituuteen on nähtävissä taulukossa 2. Taulukkoon on otettu vain rajoitusarvojen muutokset, joten esim. yleisrajoituksen vaihtumista tiekohtaiseksi 80 km/h -rajoitukseksi ei ole hyväksytty mukaan.

Huolimatta rajoituslennusten suuresta lukumäärästä pituudeltaan lyhyet muutokset eivät juurikaan alentaneet tiekohtaisten rajoitusten yleistä tasoa. Päinvastaiseen suuntaan mutta yleensä pitemmälle matkalle kerrallaan vaikuttivat tarkasteluvuoden harvat rajoituskorotukset. Eniten muuttuivat korkeimpien rajoitusten tiepituudet, joista 120 km/h -rajoituksen määrä lisääntyi 39 km ja 100 km/h -rajoituksen määrä väheni 44 km. Eri rajoitusarvojen alaiset tiepituudet tarkasteluvuoden lopussa ilmenevät liitteenä 1a olevasta taulukosta.

Taulukko 2. Tiekohtaisten nopeusrajoitusten muutosten vaikutus eri rajoitusarvojen alaiseen tiepituuteen vuonna 2000

Tiepiiri	Rajoitusmuutosten yhteenlaskettu vaikutus (km) eri rajoitusarvoilla vuonna 2000 ¹⁾							
	30	40	50	60	70	80	100	120
U	-	-	+0,6	+4,1	+1,3	-5,1	-0,9	-
T	-	-	+2,3	+0,5	-	-2,3	-0,5	-
KaS	-	+0,3	-0,3	+5,8	-	+5,1	-10,7	-
H	-	-	+5,0	+1,2	-	+23,8	-17,3	+35,6
SK	-	-	-	+1,4	-	+6,3	-7,7	-
KeS	-	-	-	+1,5	-	+0,5	-2,0	-
V	-	+0,5	-0,5	-2,6	-	-3,2	+3,4	-
O	-	-	-	+1,9	-	+3,9	-9,6	+3,8
L	+0,1	+6,5	-3,1	-0,4	-	-4,2	+1,1	
Kaikki	+0,1	+7,3	+4,0	+13,4	+1,3	+24,8	-44,2	+39,4

1) Koska rajoitusmuutoksia on tehty eri suuntiin, muuttuneiden rajoitusten kokonaispituus on huomattavasti suurempi kuin taulukosta näkyvä yhteisvaikutus.

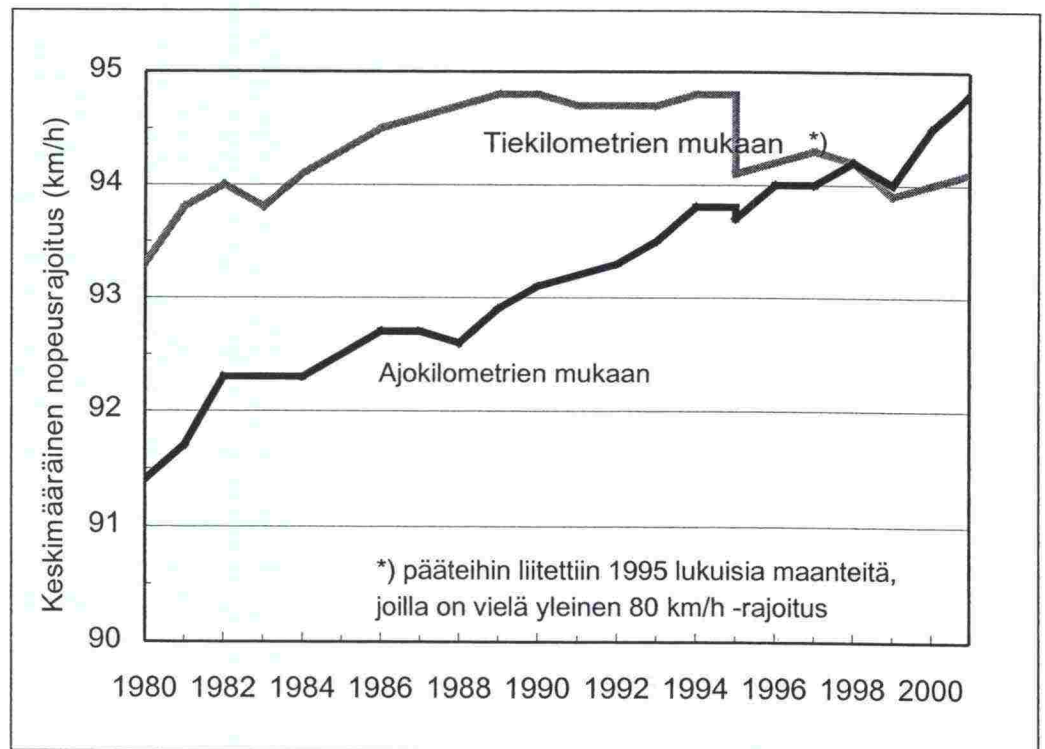
Taulukossa mainittujen muutosten lisäksi uusia vaihtuvia nopeusrajoituksia tuli vuoden kuluessa 46 tiekilometrille ja määräaikaista rajoituksia kahdelle kilometrille. Talviajan nopeusrajoitusjärjestely alensi kaikki moottoriteiden

120 km/h -rajoitukset (395 km) ja muilla teillä 100 km/h -rajoituksia 9850 tiekilometrillä.

1.4 Keskimääräinen nopeusrajoitus pääteillä

Keskimääräinen tiekohtainen nopeusrajoitus lasketaan tierekisterin antaman nopeusrajoitustiedon perusteella nopeusrajoitusten kesätilasta. Rajoitusmuutosten ohella keskiarvoon vaikuttavat vuoden aikana tiekohtaisiin rajoituksiin lisätyt tai sieltä poistetut tieosuudet. Lisättyjen teiden mukana voi tulla myös jo aikaisemmin päätettyjä paikallisia rajoituksia.

Vuoden 2000 lopussa päätteiden nopeusrajoitusten keskiarvo oli tiekilometrien mukaan laskettuna 94,1 km/h ja suhteessa ajokilometreihin (vuoden liikennesuorite) 94,8 km/h. Ensin mainittu lukuarvo on lähes sama kuin vuotta aikaisemmin, kun taas jälkimmäinen on kasvanut vilkkaasti liikennöityjen teiden parannusten ja rajoituskorotusten myötä. Keskimääräisen nopeusrajoituksen kehitys vuodesta 1980 alkaen käy ilmi kuvasta 1.

Kuva 1. Keskimääräisen nopeusrajoituksen kehitys pääteillä (kesäaika)

1.5 Muutosten tarkastelua

Pääosa muutoksista oli "täsmärajoituksille" ominaista hienosäätöä ja olosuhteiden muutoksista seuranneita pieniä tarkistuksia. Rajoitusta alennettiin mm. koulujen kohdilla, vaarallisissa liittymissä ja taajamien lähialueilla. Kevyen liikenteen järjestelyt sekä kiertoliittymien ja valo-ohjausten rakentaminen aiheuttivat myös muutoksia. Taajamien porrastetun nopeusrajoitusjärjestelyn toteuttaminen pääteillä näkyi lähinnä Lapin tiepiirin päätöksissä uu-

sina 40 km/h -rajoituksina. Useimmiten tiekohtaisia rajoituksia tarkistettiin vanhaan tapaan rajoitusarvojen 100 km/h, 80 km/h ja 60 km/h välillä.

Uutta 120 km/h -rajoitusta tuli valtatielle 3 Hämeessä Jutikkala - Kulju moottoritieosuuden valmistuttua. Tienparannusten myötä uutta 100 km/h -rajoitusta asetettiin mm. valtatielle 9 (liittyen em. vt 3:n järjestelyihin), valtatielle 5 Kuopion eteläpuolella ja kantatielle 63 Kauhavalla. Olemassa ollut 100 km/h -rajoitus puolestaan aleni mm. Tampereen eteläisellä ohikulkutiellä (vt 3). Tiekohtaisten rajoitusten piiriin ei liitetty tarkasteluvuonna uusia teitä.

Sään ja kelin mukaan vaihtuvia nopeusrajoituksia jatkettiin valtatiellä 1 Turun piirissä sekä valtatiellä 4 Keski-Suomessa (*jäljempänä kohdassa 1.7*). Lyhyitä vaihtuvia rajoituksia määrättiin osana Kyrönsalmen sillan liikenteenohjausta (vt 14) sekä turvaamaan koululaisliikennettä Orivedellä (vt 9). Vastavia määräaikaista nopeusrajoituksia asetettiin mm. koulujen ja tienvarren kesätoiminnan vuoksi.

1.6 Kielteiset päätökset

Tiepiirit vastasivat laitoksen saamiin nopeusrajoitusaloitteisiin 11 kertaa kielteisesti. Eniten tällaisia ratkaisuja tehtiin tällä kertaa Vaasan tiepiirissä. (Kielteisten päätösten melko epätasaisen jakautumisen perusteella voi kuitenkin arvella, että kaikki vastaukset eivät ehkä päädy keskushallinnon tietoon.) Aloitteita olivat tehneet kylätoimikunnat ja yhdistykset, kunnat sekä yksittäiset tien varren asukkaat ja tienkäyttäjät.

Yhdeksässä kielteiseen päätökseen päätyneessä tapauksessa toivottiin nopeusrajoituksen alentamista ja kahdessa korottamista. Matalampaa rajoitusta haluttiin yleensä paikallisesti tienvarren toiminnan ja asutuksen sekä kevyen liikenteen turvallisuuden vuoksi. Myös koulumatkojen vuoksi haluttiin alentaa rajoitusta - olipa kunnan toiveena eräissä tapauksissa koululaiskuljetuksistakin luopuminen tällä keinolla. Nopeusrajoitusten nostotoiveiden takana olivat puolestaan rajoituksen huono noudattaminen hyvällä tiellä ja raskaiden ajoneuvojen vaikeudet nousta mäkeä.

Olemassa olevan rajoituksen säilyttämistä tiepiirit perustelivat tienkohdalla vallinneella turvallisuustasolla ja yleensä olosuhteilla suhteessa rajoitukseen. Korkeampaa rajoitusta puolsivat mm. liikenteen ja asutuksen vähäisyys sekä tien mitoitus olemassa olevalle rajoitukselle. Talveksi alennetun rajoituksen käytön katsottiin osaltaan parantavan liikenneturvallisuutta aikana, jolloin onnettomuusriski on suurin. Liian matalaksi muuttuvaa rajoitusta ei myöskään uskottu noudatettavan, jolloin vaikutus turvallisuuteen jäisi vähäiseksi. Eräissä tapauksissa ko. tiekohtiin oli odotettavissa pieniä turvallisuutta parantavia järjestelyjä. Myös tapauksissa, joissa toivottiin rajoituksen korotusta, todettiin nykyisen rajoituksen perustuvan vallitseviin olosuhteisiin ja mahdollisen haitan liikenteelle olevan vähäinen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus jätti päätöksellään 1.8.2000 tutkimatta valituksen, jonka tienvarren asukas oli tehnyt edellisenä vuonna tiepiirin kielteisestä päätöksestä. Hallinto-oikeus katsoi, että ajonopeuden rajoittaminen koskee yleistä liikenneturvallisuutta eikä ole kohdistettu nimenomaan ko. henkilöön eikä muutenkaan välittömästi koske hänen oikeuttaan, velvollisuuttaan tai etuaan. Jo aikaisemmin myös korkein hallinto-oikeus oli jättänyt tutkimatta yksittäisen valituksen, jossa muutoksen hakijana oli kylätoimikun-

ta. Hallinto-oikeuden päätöksen valossa on mahdollista harkita valitusosoituksen jättämistä pois tiehallinnon nopeusrajoituspäätöksistä.

1.7 Talviajan nopeusrajoitukset

Nopeusrajoitukset muuttuivat koko maassa kesäaikaan siirtymäkauden puolivälissä maaliskuun viimeisen ja huhtikuun ensimmäisen viikon aikana. Uudelle talvikaudelle rajoitusten alentaminen alkoi Lapin pohjoisimmissa kunnissa 20.10., mutta ajoittui leudon syksyn vuoksi valtaosassa maata aivan siirtymäajan loppuun lokakuun viimeisiin päiviin.

Kauden 2000 - 2001 rajoitusjärjestely toteutettiin vähäisin muutoksin lähes edellisen talven kaltaisena (*liite 2*). Tiekohtainen 100 km/h -rajoitus aleni 80 km/h -tasolle 9850 kilometrin matkalla ja moottoriteiden 120 km/h -rajoitus 100 km:iin/h 395 kilometrillä. Talviajaksi jäi 100 km/h -rajoitusta kaikkiaan 2800 tiekilometrille (*taulukko 3*). Oulun piirin esityksestä talviaikaista 100 km/h -rajoitusta vähennettiin piirin itäosista ja lisättiin vastaavasti länsiosan päätteille. Valtatie 3:n uuden moottoritieosuuden valmistuminen mahdollisti yhtenäisen 100 km/h -rajoituksen talviaikaan aina Helsingistä Tampereelle.

Taulukko 3. 100 km/h -rajoitusten pituus tiepiireittäin talvirajoitusjärjestelyssä

Tiepiiri	Moottoritiet km	Muut tiet km	Yhteensä km
Uusimaa	200	61	261
Turku	39	113	152
Kaakkois-Suomi	27	133	160
Häme	172	132	304
Savo-Karjala	31	285	316
Keski-Suomi	7	153	160
Vaasa	11	244	255
Oulu	20	655	675
Lappi	-	520	520
Yhteensä	507	2 296	2803

Sään ja kelin mukaan vaihtuvia nopeusrajoituksia oli talvella 2000 - 2001 kaikkiaan 215 tiekilometrillä (sisältyvät taulukon lukuihin). Uusia tieosuuksia olivat valtatie 1 välillä Halikko - Paimio sekä valtatie 4 välillä Joutsa - Toivakka, yhteensä 44 km.

Liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnan suunnitelmassa esitetään talvirajoitusten laajentamista niin, että ne kattaisivat koko tiekohtaisten rajoitusten piirissä olevan tieverkon. Talviaikaista 100 km/h -rajoitusta voisi jäädä moottoriteiden ohella vain vähäliikenteisimmille teille harvaan asutussa Pohjois-Suomessa.

2 PAIKALLISET NOPEUSRAJOITUKSET

2.1 Yleistä

Paikallisilla nopeusrajoituksilla tarkoitetaan lyhyehköjä matalia nopeusrajoituksia, joita käytetään ns. yleisrajoitusteillä paikallisten syiden perusteella. Muuten näillä teillä on taajamissa voimassa yleinen 50 km/h -rajoitus ja taajamien ulkopuolella yleinen 80 km/h -rajoitus.

Kun tiekohtaisia nopeusrajoituksia koskevissa päätöksissä yleensä muutetaan ennen asetettua rajoitusta, paikallinen nopeusrajoitus määritetään ko. tienkohdalle tavallisesti ensimmäistä kertaa. Paikallisten nopeusrajoitusten kokonaispituus kasvaa näin ollen vuosittain selvästi. Rajoitusten vaikutus yleiseen nopeustasoon jäänee kuitenkin pieneksi, sillä nopeudet näillä teillä ovat tavallisesti melko matalia jo ennen rajoitusta.

Uusien rajoitusten lähtökohtana ovat useasti kuntien ja paikallisten tienkäyttäjien aloitteet nopeuksien alentamisesta. Enimmäkseen rajoituksia asetetaan taajamien ulkopuolella oleville tieosuuksille, joilla on asutusta tai tienvarsitoimintaa. Toisaalta taajamien porrastettujen nopeusrajoitusten käyttöönotto on lisännyt Tiehallinnon roolia aloitteen ja suunnitelman tekijänä taajamien nopeusrajoituksia tarkistettaessa. Myös paikallisten rajoitusten käyttöä ohjaavat luvussa 1 mainitut LVM:n ja Tiehallinnon ohjeet.

Seuraavassa tarkastellaan tiepiirien vuonna 2000 tekemiä nopeusrajoituspäätöksiä.

2.2 Päätökset

Tiepiirit käsittelivät vuonna 2000 lähes 400 paikallista nopeusrajoitusta koskevaa asiaa. Määrä on likimain sama kuin vuotta aikaisemmin. Nopeusrajoituksia asetettiin 349 päätöksellä ja esitetty rajoitus evättiin 48 kertaa (12% kaikista päätöksistä). Piirien ilmoituksen mukaan kolmesta päätöksestä valittiin hallinto-oikeudelle. Päätökset tiepiireittäin käyvät ilmi taulukosta 4.

Taulukko 4. Päätökset paikallisista nopeusrajoituksista vuonna 2000.

Tiepiiri	Päätös rajoituksesta		Kielteinen päätös aloitteeseen		Asioita yhteensä	Valituksia	
	lkm	%	lkm	%		lkm	%
Uusimaa	33	80	8	20	41	-	-
Turku	85	97	3	3	88	1	1
Kaakkois-Suomi	49	94	3	6	52	1	2
Häme	63	79	17	21	80	-	-
Savo-Karjala	30	83	6	17	36	1	3
Keski-Suomi	10	91	1	9	11	-	-
Vaasa	36	82	8	18	44	-	-
Oulu	24	100	-	-	24	-	-
Lappi	19	90	2	10	21	-	-
Koko maa	349	88	48	12	397	3	1

Noin kahteen kolmasosaan käsitellyistä asioista oli lähtökohtana tienpitäjän vastaanottama aloite. Runsaimmin nopeusrajoitusesityksiä olivat saaneet Turun ja Hämeen tiepiirit, joissa myös nopeusrajoituspäätösten lukumäärä oli suurin.

Keskimäärin neljä viidestä aloitteesta johti nopeusrajoituksen asettamiseen. Oulun tiepiirissä ei tehty kielteisiä päätöksiä. Kolmessa em. muutoksenhaussa (vajaa 1 % kaikista asioista) oli kysymys Turun, Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan tiepiirien päätöksiä.

2.3 Nopeusrajoitusten pituuden muutokset

Paikallisia nopeusrajoituksia asetettiin 634 tiekilometrille ja poistettiin tai muutettiin 238 kilometriltä. Paikallisten nopeusrajoitusten kokonaispituus lisääntyi näin ollen vajaalla 400 kilometrillä. Päätettyjen nopeusrajoitusten pituudet tiepiireittäin on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Vuonna 2000 asetettujen paikallisten nopeusrajoitusten yhteenlaskettu pituus eri rajoitusarvoilla.

Tiepiiri	Rajoituksia asetettu (km) eri nopeusrajoitusarvoilla (km/h)						Rajoituksia poistunut (km) eri nopeusrajoitusarvoilla (km/h)					
	70	60	50	40	30	Yht.	70	60	50	40	30	Yht.
U	-	38,2	23,8	13,5	0,3	75,8	4,4	5,1	11,8	-	-	21,3
T	-	81,8	37,1	96,1	1,9	216,9	-	-	97,6	0,4	-	98,0
KaS	-	17,8	17,0	23,1	0,5	58,4	0,2	5,0	22,9	-	-	28,1
H	-	40,3	25,9	20,3	0,9	87,4	-	8,7	17,0	0,2	-	25,9
SK	-	34,8	6,3	2,1	-	43,2	-	2,8	-	1,1	-	3,9
KeS	0,5	3,7	1,4	4,2	-	9,8	-	1,1	4,2	-	-	5,3
V	-	28,6	18,6	21,1	-	68,3	-	11,8	9,8	-	-	21,6
O	-	28,2	4,8	13,2	-	46,2	-	8,0	9,1	-	-	17,1
L	-	6,3	8,1	13,5	-	27,9	-	5,6	11,7	-	-	17,3
Kaikki	0,5	279,7	143,0	207,1	3,6	633,9	4,6	48,1	184,1	1,7	-	238,5
Lisäys	-4,1	231,6	-41,1	205,4	3,6	395,4						

Rajoitusarvoittain tarkasteltuna suurin ryhmä (44 %) oli 60 km/h -rajoitukset, jotka sijoittuvat pääasiassa taajamien ulkopuolisille yleisrajoitusteille. Taajamissa porrastettujen nopeusrajoitusjärjestelyjen rakentaminen lisäsi 40 km/h -rajoituksen osuutta aikaisemmasta huomattavasti - lähes kolmannekseen asetetuista rajoituksista. Myös paikallisia 50 km/h -rajoituksia määrättiin hieinan aikaisempaa enemmän, yhteensä 143 kilometrille, mutta kaikkiaan niiden määrä väheni uusien 40 km/h -rajoitusten korvattessa niitä taajamissa. Paikallisten 30 km/h-rajoitusten osuus jäi runsaaseen puoleen prosenttiin asetetuista rajoituksista.

Taajamien nopeusrajoitusjärjestelyjä tehtiin erityisen paljon Turun tiepiirissä, jossa määrättiin lähes puolet kaikista paikallisista 40 km/h -rajoituksista. Myös koulujen läheisten tieosuuksien rajoitustarkistukset kasvattivat piirin paikallisten rajoitusten määrää. 40 km/h -rajoitusta tuli koko maahan, kun taas 30 km/h -rajoitukset sijoituivat tällä kertaa vain eteläisiin tiepiireihin.

Rajoitusten keskimääräinen pituus oli 1,2 km (taulukko 6.). Paikallisten 60 km/h ja 50 km/h -osuuksien keskipituus oli hieman pienentynyt edellisestä vuodesta ja 40 km/h -osuuksien taas kasvanut. Jälkimmäisten suhteellisen suurta pituutta selittänee 40 km/h -rajoituksen käyttö taajamissa nopeusrajoitusalueena. 30 km/h -osuuksien pieni pituus kertoo niiden käytöstä lähinnä pistekohtaisena nopeusrajoituksena.

Yleisen nopeusrajoituksen alainen tieverkko on jatkuvasti pienentynyt "täsmärajoittamisen" myötä. Yleistä 80 km/h -rajoitusta oli vuoden vaihteessa 67 %:lla tiepituudesta. Pienin osuus (45%) oli Uudellamaalla ja suurin Savo-Karjalassa (75%). Vuosittain on rajoitettu runsas prosentti yleisrajoitusteiden kokonaispituudesta.

Taulukko 6. Vuonna 2000 asetettujen paikallisten nopeusrajoitusten keskimääräinen pituus rajoitusarvoittain.

Tiepiiri	Asetettujen rajoitusten keskimääräinen pituus (km) eri rajoitusarvoilla (km/h)				
	70	60	50	40	30
Uusimaa	-	2,0	1,6	1,7	0,3
Turku	-	1,3	0,6	1,3	0,2
Kaakkois-Suomi	-	1,4	0,8	1,8	0,5
Häme	-	1,4	1,0	1,1	0,3
Savo-Karjala	-	1,5	1,1	0,7	-
Keski-Suomi	0,5	1,2	0,5	1,4	-
Vaasa	-	1,2	1,2	2,1	-
Oulu	-	1,9	1,0	1,2	-
Lappi	-	1,3	1,6	1,0	-
Kaikki	0,5	1,4	0,9	1,4	0,3

2.4 Yhteenveto paikallisista rajoituksista

Vuonna 2000 tiepiirit asettivat 349 päätöksellä runsaat 500 paikallista nopeusrajoitusta, joista kertyi uusia rajoituskilometrejä lähes 400. Lähtökohtana rajoituksiin olivat aikaisempien vuosien tapaan paljolti tienkäyttäjien ja tienvarren asukkaiden aloitteet. Huolimatta vuosittain rajoitetusta melko huomattavasta tiepituudesta huoli liikenneturvallisuudesta yleisrajoitusteiden varsilla ei ole laantunut.

Noin kaksi kolmannesta aloitteista johtaa uusien nopeusrajoituksen asettamiseen. Paikallisten toiveiden huomioon ottamisessa on omat vaikeutensa. Oman asuinpaikan seutua pidetään yleensä kaikkein vaarallisimpana, kun muualta ei ole kokemuksia vastaavassa määrin. Eri tahoilta tulleiden aloitteiden perusteella päädytäänkin helposti kokonaisten teiden varustamiseen 50 km/h tai 60 km/h rajoituksin, mikä ei sekään ole kaikkien tienkäyttäjien mieleen. Viranomaisen tulisi tarkastella aina yksittäistä tienkohtaa suurempaa kokonaisuutta kerrallaan ja asettaa uusia rajoituksia sitten vaarallisimmista kohdista alkaen.

Liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunta on esittänyt yleisen 80 km/h -rajoituksen alentamista 70 km/h-tasolle. Tähän liittyisi parhaimpien yleisra-

joitusteiden siirtäminen tiekohtaisten rajoitusten piiriin ja 80 km/h -rajoituksen säilyttäminen näillä teillä soveltuvin osin. Järjestely vähentäisi todennäköisesti tarvetta uusiin paikallisiin rajoituksiin, mutta ei kuitenkaan ratkaisisi kerralla taajamien ulkopuolisen yleisrajoitustieverkon ongelmia.

Paikallisia nopeusrajoituksia ovat toisaalta lisänneet tiepiirien ja kuntien toteuttamat taajamien liikenneturvallisuusjärjestelyt. Ohje taajamien porrastetuista nopeusrajoituksista valmistui viime vuonna ja järjestelyt jatkuvat vielä. Taajaman yleistä 50 km/h -rajoitusta matalampia nopeusrajoituksia asetettiin vuonna 2000 yleisillä teillä runsaalle 200 tiekilometrille.

Vuoden vaihteessa taajamien yleisistä teistä likimain viidennes (465 km) oli jo varustettu 30 km/h tai 40 km/h -rajoituksella (*liite 1b*). Suurimmat rajoitusryhmät olivat kuitenkin edelleen taajaman yleinen 50 km/h (1400 km) ja 60 km/h (500 km). Viimeksi mainittujen määrää selittää osaltaan seikka, että taajamat suunniteltiin monin paikoin alun perin melko laajoiksi, sisältäen kevyen liikenteen väylin varustettuja sisääntulo- ja ohitustieosuuksia. Toistaiseksi vähän käytetyn 30 km/h -rajoituksen voi olettaa myöhemmin yleistävän, kun taajamiin rakennetaan vähitellen ns. fyysisiä nopeuden hidastimia (töyssyjä, korotettuja suojateitä yms.).

Nopeusrajoitusten pituus, yleiset tiet 1.1.2001

Tiepiiri	Nopeusrajoitusten pituus , km									Yhteensä
	30 km/h	40 km/h	50 km/h	60 km/h	70 km/h	80 km/h	100 km/h	120 km/h	Yleisraj.80	
Uusimaa	6	89	483	887	47	478	422	169	2 062	4 645
Turku	8	122	649	932	14	569	875	32	4 896	8 097
Kaakkois-Suomi	5	56	338	616	39	546	1 105	9	6 330	9 044
Häme	4	115	521	754	26	738	1 104	149	6 006	9 418
Savo-Karjala	3	59	228	549	5	456	1 482	12	8 218	11 010
Keski-Suomi	2	28	197	304	11	430	664	-	3 587	5 223
Vaasa	1	55	482	681	3	486	1 352	9	5 636	8 705
Oulu	2	64	252	673	7	782	2 923	14	8 074	12 792
Lappi	5	27	149	566	8	538	2 329	-	5 437	9 059
Koko maa	36	617	3 298	5 962	161	5 023	12 256	393	50 245	77 993
Tieluokka	Nopeusrajoitusten pituus, km									
Valtatiet	1	2	50	236	40	1 729	6 122	389	6	8 575
Kantatiet	3	6	57	201	24	1 143	3 071	5	178	4 687
Seututiet	6	59	384	1 167	64	1 760	2 752	-	7 244	13 436
Yhdystiet	26	550	2 807	4 358	33	391	311	-	42 817	51 295
Tiet yhteensä	36	617	3 298	5 962	161	5 023	12 256	393	50 245	77 993

Taajamien yleiset 50 km/h -nopeusrajoitukset sisältyvät 50 km/h -sarakkeen kilometreihin

Nopeusrajoitusten pituus, taajamien yleiset tiet 1.1.2001

Tiepiiri	Nopeusrajoitusten pituus, km (tai % taajaman rajoitusten kokonaispituudesta)						
	30 km/h	40 km/h	yht	alle 50 km/h, %	50 km/h	60 km/h	Kaikki
Uusimaa	2	48	50	18	175	53	278
Turku	4	87	90	21	253	83	427
Kaakkois-Suomi	-	46	47	17	179	48	273
Häme	1	91	92	22	217	104	414
Savo-Karjala	2	49	51	22	139	37	226
Keski-Suomi	2	27	29	16	132	20	180
Vaasa	-	39	39	19	141	26	205
Oulu	-	47	47	21	90	85	225
Lappi	1	19	20	14	76	48	144
Kaikki	12	453	465	20	1402	504	2372

Taajamilla tarkoitetaan tässä liikennemerkeillä osoitettuja taajamia. Taajamissa on liikenne- ja viestintäministeriön päätöksellä voimassa yleinen 50 km/h -rajoitus (taulukossa 1402 km), ellei tienpitäjä ole määrännyt sinne muuta nopeusrajoitusta.

Tielaitos

Tieosuudet, joilla talvikautena
2000 - 2001 nopeusrajoitus on
pääosin 100 km tunnissa

- rajoitus 100 km tunnissa
- sään ja kelin mukaan vaihtuva rajoitus 100/80 km tunnissa

Yhteensä 2 800 kilometriä

Muilla teillä nopeusrajoitus on 80 km tunnissa
tai paikallisesti tätä matalampi

Tiestötiedot 20.9.2000

Nopeusrajoitukset pääteillä ja seudullisilla teillä kesällä 2001

- 120 km/h (moottoritie)
- 100 km/h
- 80 km/h ja alemmat rajoitukset

Mm. kylien ja koulujen kohdilla on lyhyitä matalia nopeusrajoituksia, jotka eivät erotu kartalta. Kaikilla teillä voi ajoittain olla alempia tilapäisiä nopeusrajoituksia.

